

JASTREB

Slovenci imamo zelo bogato letalsko zgodovino, kar dokazuje tudi veliko število lastnih letal slovenskih konstruktorjev. Eno najbolj znanih letal je tudi Jastreb, ki ga je izdelovala tovarna Letov v Ljubljani, skonstruiral pa ga je Ivo Šoštarčič. Prvi polet tega letala je bil leta 1946, konstrukcija pa je bila v celoti lesena. Letalo je bilo namenjeno za šolanje pilotov in je zmoglo tudi nekaj akrobacij.

Model tega letala si lahko naredite tudi sami iz lepenke, debeline 2 mm. Lepenke ne zamenjajte s kartonom, ker je pretežak, pravi material pa prepoznate tako, da ima v sredini prilepljen valovit papir, ki lepenki daje trdnost in majhno težo. Najprej odrežite obliko trupa, ki ji na nosu izdelbete luknjo za utež. Na prednjem delu trupa po obeh straneh prilepite dve oplati, prav tako iz kartona. Za lepljenje uporabite prozorno lepilo za papir, dobro pa je tudi belo lepilo za les, le dlje se suši. Izrežite še smerni in višinski stabilizator ter ju pod pravim kotom prilepite na trup. Iz lepenke izrežite tudi obe polovici krila in pazite, da valovit papir v sredini poteka vzdolž razpetine krila. Taka postavitve kartona zelo ojača krilo proti upogibanju. Z alkoholnim flomastrom na krilo narišete detajle kot so zakrilca, spoj krila in zračne zavore. Oba krila na sredini zlepite skupaj pod kotom. Eno krilo postavite na ravno mizo, drugo pa prilepite zraven in na koncu podložite krilo, da je od mize dvignjeno za 5 do 6 cm. Ko se lepilo dobro posuši, krilo prilepite na trup. V pomoč naj vam bo risba, ki prikazuje model od spredaj. Krila na spodnji strani še dodatno ojačite z dvema opornicama iz lepenke.

Na načrtu je pod krilom narisana puščica, ki ponazarja točko težišča modela. Ko model v teh točkah položite na prste mora biti prednji del in zadnji del modela enako težak. Ker je na začetku zadnji del veliko težji od prednjega morate v nos trupa, kjer se nahaja luknja za uteži, vstaviti nekaj svinčenih kroglic, ki se uporabljajo v ribištvu za uteži trnka. Te kroglice vstavljajte v nos toliko časa, da bo težišče na pravem mestu. Sedaj lahko model že preizkusite. Dvignite ga nad glavo in

blago zalučate v vodoravni smeri proti vetru. Model mora lepo zajadrti. Če se nos modela dvigne in nato takoj spusti poskusite zalučati manj močno. Če tudi v tem primeru model dvigne nos dodajte še eno svinčeno kroglico v nos modela. To poskušajte toliko časa, da model lepo zajadra. Ko v parih poskusih model lepo jadra, v luknjo za uteži kapnite nekaj lepila, da se svinčene kroglice zlepijo skupaj.

Model lahko pobarvate po svojem okusu, čeprav je barva kartona ravno pravišnja kot je bilo pobarvano tudi pravo letalo. Ker je imelo letalo oglat trup v obliki raztegnjenega šestkotnika, na trup lahko narišete tudi robove oplati.

